

WAALSE OVERHEIDSDIENST

[C – 2026/000222]

8 DECEMBER 2025. — Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 23 februari 2023 tot uitvoering van het besluit van de Waalse Regering van 23 februari 2023 betreffende de steun voor agromilieuen klimaatmaatregelen in het kader van maatregel nr. 14 "bodem"

De Minister van Landbouw,

Gelet op Verordening (EU) nr. 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013;

Gelet op Verordening (EU) nr. 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013;

Gelet op het Waalse Landbouwwetboek, de artikelen D.4, D.241, D.242, eerste lid, D.249, eerste lid, en 2, 3°, en D.251;

Gelet op het besluit van de Waalse Regering van 23 februari 2023 betreffende de steun voor agromilieuen klimaatmaatregelen, de artikelen 4, tweede lid, 10°, 11, § 3, 12, 18, § 1, tweede lid, en 25;

Gelet op het ministerieel besluit van 23 februari 2023 tot uitvoering van het besluit van de Waalse Regering van 23 februari 2023 betreffende de steun voor agromilieuen klimaatmaatregelen;

Gelet op het rapport van 17 juni 2025, opgemaakt overeenkomstig artikel 3, 2°, van het decreet van 11 april 2014 houdende uitvoering van de resoluties van de Vrouwenconferentie van de Verenigde Naties die in september 1995 in Peking heeft plaatsgehad en tot integratie van de genderdimensie in het geheel van de gewestelijke beleidslijnen;

Gelet op het overleg tussen de Gewestregeringen en de Federale Overheid d.d. 19 juni 2025;

Gelet op het advies van de Inspecteur van financiën, gegeven op 20 oktober 2025;
 Gelet op de instemming van de Minister van Begroting, gegeven op 7 november 2025;
 Gelet op advies 78.401/4 van de Raad van State, gegeven op 1 december 2025, overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;
 Gelet op machtiging SA.119663 van de Europese Commissie, betekend op 28 oktober 2025,

Besluit:

Artikel 1. In artikel 24 van het ministerieel besluit van 23 februari 2023 tot uitvoering van het besluit van de Waalse Regering van 23 februari 2023 betreffende de steun voor agromilieu- en klimaatmaatregelen, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, worden de woorden "uiterlijk vijftien dagen na de overeenkomstig artikel 6 van het besluit van de Waalse regering van 23 februari 2023 vastgestelde termijn voor de wijziging van de verzamelaanvraag" vervangen door de woorden "ten vroegste de dag na de uiterste datum voor het naar boven bijstellen van de verzamelaanvraag, vastgesteld overeenkomstig artikel 6 van het besluit van de Waalse Regering van 23 februari 2023, en ten laatste binnen dertig kalenderdagen van het betrokken jaar. ";

2° in paragraaf 3, worden de woorden "oktober van het lopende jaar" vervangen door de woorden "november van het jaar van de aanvraag bedoeld in paragraaf 1°;

3° in paragraaf 4, worden de woorden "30 november van het betrokken jaar" vervangen door de woorden "15 januari van het jaar volgend op het jaar van de aanvraag bedoeld in paragraaf 1°;

4° in paragraaf 5, worden de woorden ", waarvan de kosten ten laste zijn van de landbouwer," ingevoegd tussen de woorden "Een tegenanalyse" en de woorden "wordt uitgevoerd".

Art. 2. In artikel 25 van hetzelfde besluit, laatst gewijzigd bij het ministerieel besluit van 12 januari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) de paragraaf wordt vervangen als volgt:

"§ 1. In het eerste en het laatste jaar van de verbintenis, wordt aan de landbouwer een forfaitair bedrag van 15 euro toegekend voor elk monster dat voor de in artikel 24 bedoelde begin- en eindbalans wordt gebruikt. ";

b) de paragraaf wordt aangevuld met een lid, luidend als volgt:

"Voor de aanvraagjaren 2024 en 2025, bedraagt het minimumbedrag dat wordt toegekend in het eerste en laatste jaar van de verbintenis krachtens het eerste lid, 250 euro. ";

2° in paragraaf 2, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in het eerste lid, gewijzigd bij het ministerieel besluit van 12 januari 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

(1) de inleidende zin wordt vervangen door de volgende inleidende zin:

"§ 2. Naast paragraaf 1, en voor elke jaarlijkse schijf, wordt een steun als volgt toegekend: ";

(2) in de punten 1°, 2° en 3°, wordt het woord "percelen" telkens vervangen door het woord "oppervlakten".

(3) het lid wordt aangevuld met een punt 4°, luidend als volgt:

"4° er wordt geen steun toegekend voor vastgelegde oppervlakten met een status "onbepaald". ";

b) in het tweede lid, worden de woorden "TOK/klei verhouding bepaald" vervangen door de woorden "TOK/klei verhouding en de status "onbepaald" vastgesteld;

3° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden "de totale oppervlakte van de onder de verbintenis vallende percelen" telkens vervangen door de woorden "de totale oppervlakte onder verbintenis";

4° in paragraaf 3/1, ingevoegd bij het ministerieel besluit van 12 januari 2024, worden de woorden "de onder de verbintenis vallende percelen" vervangen door de woorden "de oppervlakte onder verbintenis";

5° in paragraaf 5 van de Franse versie, wordt het woord "surface" vervangen door het woord "superficie".

Art. 3. In artikel 26 van hetzelfde besluit, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, worden de woorden "dat ten minste één parameter omvat" vervangen door de woorden ", waarvan het toepassingsgebied van de accreditatie ten minste één parameter omvat";

2° in paragraaf 2, 2°, worden de woorden "van de conclusies en relevante onderdelen van de audit die in het kader van de ISO 17025-accreditatie is uitgevoerd" vervangen door de woorden "van het ISO 17025-accreditatiesysteem, vergezeld van het jaarlijks document ter bevestiging van de accreditatie en van het toepassingsgebied van de accreditatie, afgegeven door de accreditatie-instelling BELAC in de zin van het koninklijk besluit van 31 januari 2006 tot oprichting van het BELAC accreditatiesysteem van instellingen voor de conformiteitsbeoordeling".

Art. 4. In hetzelfde besluit wordt bijlage 3 vervangen door wat volgt:

"Bijlage nr 3. Methode voor de beoordeling van de verhouding TOK/klei van de subsidiabele percelen waarvoor agromilieu- en klimaatmaatregel nr. 14 "bodem" geldt

1) Drempels van de indicator die in aanmerking moeten worden genomen voor de indeling van de TOK/klei verhouding in "ongunstige", "overgangs-" en "gunstige" situaties

Bodemsoort (% klei)	"Ongunstige" TOK/kleiverhouding	TOK/kleiverhouding "in overgang"	"Gunstige" TOK/kleiverhouding
Licht (< 12%)	< 14%	14 – 17%	> 17%
Gemiddeld (12 - 19%)	< 8%	8 - 10%	> 10%
Zwaar (> 19%)	< 6%	6 – 9%	> 9%

De status "onbepaald" wordt toegekend aan het perceel waarvoor geen TOK/kleiverhouding kon worden bepaald vanwege een technische onmogelijkheid in verband met de bemonstering van het perceel en het ontbreken van een andere mogelijkheid om deze verhouding te schatten overeenkomstig punt 2.

2) Procedure voor de uitvoering van de balansen TOK/kleiverhouding

a. Bemonsteringsmethoden en minimumaantal voor de balansen te nemen monsters

Het laboratorium dat belast is met het uitvoeren van een beoordeling van de TOK/kleiverhouding van de onder de verbintenis vallende percelen voert de grondbemonstering uit volgens de volgende referentiemethoden van het Waalse compendium van de monsternemings- en analysemethoden (hierna "CWEA") bedoeld in artikel 18, § 2, van het decreet van 1 maart 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering, goedgekeurd door de Minister van Leefmilieu overeenkomstig artikel 84, § 2, van het besluit van de Waalse Regering van 6 december 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering:

- Methode voor het bottelen, vervoeren en opslaan van monsters (P-1);
- Methode voor georeferentie van bemonsterings- en meetpunten (P-8);
- Methode voor het benoemen van monsters (P-10);
- Methode voor de bemonstering van landbouwgrond (P-11).

In afwijking van de criteria voor het bepalen van homogene gebieden in punt 4.4 van de bemonsteringsmethode voor landbouwgrond (P-11) zijn de homogeniteitscriteria die in het kader van de vaststelling van een TOC/kleiverhouding moeten worden gehanteerd de volgende:

- de geschiedenis van de grondbezetting in de vijf jaar vóór de bemonsteringsdatum, waarbij ten minste de volgende bezettingen worden onderscheiden: bouwland, blijvend grasland en blijvende teelten;
- pedologie, ten minste gebaseerd op de kaart van de belangrijkste bodemtypes van Wallonië, en op aanvullende criteria indien verschillende kenmerken naar voren komen op het niveau van de bodem (met name kleur, structuur, textuur, diepte, grove elementen, drainage en substraat) of via de vegetatieve toestand van de aanwezige vegetatie;
- topografie, indien gerechtvaardigd;
- het beheer van het perceel (met name de vorige oogst, bemesting of bodemverbetersaai).

De binnen een perceel bepaalde homogene gebied kan met een homogene oppervlakte van een ander betrokken perceel van het bedrijf worden gegroepeerd in een gemeenschappelijke homogene groep, mits de homogeniteitscriteria van de gegroepeerde gebieden gelijkwaardig zijn. Een homogene groep kan slechts uit één homogeen gebied bestaan. Het laboratorium stelt een lijst op van homogene groepen die alle betrokken percelen omvatten en geeft aan in welke mate elk perceel tot de betrokken homogene groep behoort, naar gelang van het deel van de oppervlakte van het perceel dat door die groep wordt bestreken. Van elke homogene groep moet minstens één bodemonmonster genomen worden.

Als de bemonstering van een homogeen gebied om technische redenen door het laboratorium tijdens de bemonsteringscampagne niet kan worden uitgevoerd, voegt het laboratorium zijn verantwoording bij het bemonsteringsverslag dat bij de balans wordt gevoegd die naar de landbouwer en de organisatie wordt overgemaakt. Naast deze verantwoording onderzoekt het laboratorium de alternatieve mogelijkheid om een ander gelijkwaardig homogeen gebied van het bedrijf te bemonsteren. Als dit alternatief niet mogelijk is, wordt een schatting gemaakt van de TOC/kleiverhouding van dit homogeen gebied op basis van relevante bestaande metingen. Bij gebrek daaraan wordt de status "onbepaald" toegekend aan het niet-bemonsterde homogene gebied en aan de groep van homogene gebieden waartoe het behoort, op voorwaarde dat deze groep uitsluitend bestaat uit homogene gebieden met de status "onbepaald".

Ten minste 25% van het areaal onder verbintenis van het bedrijf en het aantal betrokken percelen moet worden bemonsterd. Deze 25% betreft bij voorrang de percelen bouwland waarvoor verbintenissen zijn aangegaan.

In totaal moeten minimaal vijf monsters van verschillende percelen worden genomen, mits ten minste vijf percelen zijn vastgelegd. Indien het aantal vastgelegde percelen minder dan vijf bedraagt, moeten alle percelen worden bemonsterd, evenals alle homogene zones waaruit zij bestaan.

b. Methoden voor de analyse van bodemonsters

Voor de analyse van het totale gehalte aan organische koolstof van de bodem bij de eerste balans van de TOK/kleiverhouding, analyseert het laboratorium de bodemonsters volgens een van de volgende CWEA-referentiemethoden, goedgekeurd door de Minister van Milieu overeenkomstig artikel 84, § 2, van het besluit van de Waalse Regering van 6 december 2018 betreffende bodembeheer en bodemsanering:

- Methode voor de bepaling van organische en totale koolstof door droge verbranding (S-III-8.1) of een andere gelijkwaardige methode, op voorwaarde dat deze laatste is gevalideerd door het ondersteunend referentielaboratorium dat door de organisatie is aangewezen;
- Methode voor de bepaling van organische koolstof door middel van sulfochroomoxidatie (S-II-8.2) of een andere gelijkwaardige methode, op voorwaarde dat deze laatste is gevalideerd door het ondersteunend referentielaboratorium dat door de organisatie is aangewezen;

Een ondersteunend referentielaboratorium is een laboratorium dat tot taak heeft laboratoria te ondersteunen door de test- of referentiematerialen voor te bereiden die bij interlaboratoriumproeven worden gebruikt, door nieuwe analysetechnieken te ontwikkelen en door deze ontwikkelingen na evaluatie en validatie rechtstreeks aan de laboratoria over te dragen.

Voor de analyse van het granulometrische kleigehalte van de bodem bij de eerste balans van de TOK/kleiverhouding, in afwachting van een daartoe in het CWEA gedefinieerde methode, past het met de beoordeling van de betrokken percelen belaste laboratorium de zogenaamde "pipetmethode" toe (methode afgeleid van de Franse norm NF-X-31-107) of gebruikt het de kaartlaag van het kleigehalte van de oppervlaktehorizont die voor dit doel door de administratie is gedefinieerd en beschikbaar gesteld.

De bemonstering en analyse van de totale hoeveelheid organische koolstof of het granulometrische kleigehalte van de bodem van een perceel mogen opnieuw worden gebruikt in het kader van de balans voor de maatregel "bodem", op voorwaarde dat ze zijn uitgevoerd volgens de procedures die zijn vastgesteld voor de maatregel "bodem", en dat het jaar van bemonstering en analyse hetzelfde is als het jaar waarin de balans voor de maatregel "bodem" moet worden uitgevoerd.

Voor de eindbalans TOK/kleiverhouding moeten de analyses van het totale gehalte aan organische koolstof van de bodem en het granulometrische kleigehalte van de bodem worden uitgevoerd volgens dezelfde methoden als die welke voor de beginbalans zijn gebruikt.

c. Toewijzing van de resultaten van de TOK/kleiverhouding analyses aan alle betrokken percelen

De resultaten van de TOK/kleiverhouding analyses zijn gemiddeld per homogene groep.

Het resultaat van de TOK/kleiverhouding die aan elk perceel moet worden toegekend, gebeurt in verhouding tot de oppervlakte van de homogene groep die binnen het perceel aanwezig is. Voor elk perceel toont de balans de rangschikking van de TOC/klei verhouding naargelang deze "gunstig", "in overgang" of "ongunstig" is.

Wanneer een groep homogene zones wordt gekenmerkt door een "onbepaalde" status, wordt, als het deel van het perceel dat door deze groep wordt bedekt groter is dan 5%, de status "onbepaald" ook aan het perceel toegekend. Anders wordt bij de berekening van de TOC/kleiverhouding voor dit perceel geen rekening gehouden met deze groep. "

Art. 5. Dit besluit heeft uitwerking op 1 januari 2025.

Namen, 8 december 2025.

A.-C. DALCQ

